

A sepsi-miklósvári közgyűlés azon indítványára, hogy a passio szövege és dallama, az első rövidítve, a kor kívánalmaihoz idomittassanak, közgyűlésünk véleménye az, hogy mivel ez idő szerint népünk a passio iránt kiváló mértékben érdeklődik s hallgatására tömegesen seregel, dallama, úgy a mint van, megtartandó, szövegére nézve pedig az indítványhoz csatlakozik.

Egy özv. papné afiának a községi és ekklézsiái közterhek hordozására vonatkozó kérelmére, melyben további alkalmazkodás végett határozott választ kér az iránt, hogy vajlon ő ily terhek hordozására kötelezhető-e vagy nem? — meghatároztatott, hogy mint özv. papné fennálló törvényeink és gyakorlatunk alapján, mindennemű ekklézsiái terhek alól feloldoztatik s ennek foganatosítására az illető presbyterium utasítandó. A mi pedig a kérelemnek a községi terhekre vonatkozó tárgyát illeti, e tekintetben a közgyűlés határozott választ nem adhatott, mivel ezzel egyidejűleg tett indítvány következtében a mlgs. és főt. E. K. Tanács hivatalosan felkérendőnek határoztatott, hogy miután egyházkörünkben a szolgabírói hivatal az 1865 és 1871-dik évi kormányi rendeletek ellenére az egyes községek előtt úgy nyilatkozik, miszerint a közmunkák alól ez ideig mentesített egyházi hivatalos személyek, u. m. papok, mesterek, gondnokok és harangozók kötelesek a községi terhek hordozásával s ennek következtében némely községekben zaklatásnak vannak kitéve — felterjesztés tétetnék az illető minsteriumhoz lehető jogsérelem orvoslása céljából.

A fennebbi tárgyakon kívül még több aprólékos ügyek is voltak tanácskozás alatt, de azokat térkimélés tekintetéből szükségtelennek találtam ide sorozni.

Raffaj Domokos,
egyházköri jegyző.

Maroskör, Nyárad Szt. Márton, julius.

A szabédi unitárius egyházi községben jun. 18-án tartott gyűlésben több oly indítványok merültek föl s jöttek határozat alá, melyek jelzik ez időkor jobbitni vagy legalább újítani hajlandó tevékeny szellemét, valamint azt is, hogy környéki gyűlésünk csak azért, hogy más környék véleményét egyben-másban nem osztja, nem épen oly csökönös, mint azt reá fogták. (Lásd Ker. Magvető X-dik köt. 6-dik füzet 380-dik lap).

1.) Egy már a mult gyűlésen indítványozott egyházköri könyvtár létesítése megállítatott, melynek magvát az újabb időkor vallásos irodalmának termékei képezendik.

Az évi részvénydíj az lesz, mi volt eddig a kebli gyámoldában, (50—100 kr.) s ez által az ezen intézetbeli részvényfizetés megszűnik, minthogy különben is már „átalános gyámolda“ alapított; az iskolatanítómesterek pedig az országos gyámoldába fizetik e nemű illetéköket.

A könyvtári egylet szabályai — ha nem tévedek — nem emlékeznek arról: miként részesül a könyvtár javadalmában azon köri belső

ember, ki ha például tíz évig fizette részvónyét, s aztán egyik távolabbi egyházkörbe helyeztetik át, melynek könyvtára nincs?

2.) A papok jelenlegi felszentelési modora — mely szerint a püspök és esperesek egyik kezök újjait, a kineveztetés sorrendjén egymás után letérdelő új papok fejére tevén, a püspök egy-egy imát mond el felettök — megszüntetendő, s úgy alakítandó át: hogy a fölszentelendők körbe állítva, s a püspök magasb állványról kezeit feléjük kiterjesztve, mondjon áldást reájok.

— A reformatio korszakában a volt a protestans hitfelekezetek irányeszméje, hogy a vallásos igazságokra s intézményekre nézve kitelhetőségig menjenek vissza az apostoli korszakra, s mit onnan elsajátíthatnak, azt azon kor tekintélyével hitelesítve, tartsák fenn a későbbi püspöki szerzeményekkel szemben.

Ily intézmény a jelenlegi papfölszentelési mód, magától az apostoli kortól véve át, melyet a reformatiotól lefolyt negyedfél száz esztendő nem elavitott, hanem megszentelt; s épen ezért hinni lehet, hogy a környékek többsége s a Főtanács nem tér el az inkább újítás mint jobbitás kedvéért az apostoli intézménytől, a szt. Péter temploma erkélyéről a rom. kath. hitü néptömegre áldást osztó pápa eljárásához; annyival is inkább, mert a kézre a tételes fölszentelésben azon természeti de-lej-erő nyilatkozik, mi például egy édes apa eljárásában, ki lát új pályára bocsátandó a megválás érzékeny pillanatában, midőn útasításait s jó tanácsait adja, a természet indításából kezével annak kezét szorítja vagy fejére teszi, lelkéből folyó jó tanácsainak erőhatósító conductorául. Én azért részemről a régi fölszentelési mód ajánlott megváltoztatásának határozottan ellene vagyok.

3.) Gyakorlatban volt környékünkben, hogy felekezeti népiskoláinkban téli vizsgálat is tartatván a helybeli pap jelenlétében, ez az eredményről az esperesi hivatalhoz jelentést küldött; a tavaszt pedig valamelyik szomszédos ekklézsia papja — esperesi kirendelés nyomán — tartatta meg, s erről a nyári közgyűlésen mindenik jelentést olvasott föl, hogy a) erkölcsi vagy anyagi tekintetben mily előhaladás vagy hátrány mutatkozik a múlt évhez képest? b) mily taneszközökkel szaporodott az iskola e nemü gyűjteménye? c) az iskolakötelezettek összes számából hány fiu s leány részesült tanulásban? d) az országosan megállított tanítárgyakból melyek tanítottak? e) a szülők s illetékes előljárók a vizsgálatoni meg vagy nem jelenése által mily részvétet tanusítanak az iskolaügy iránt? E jelentések nyomán az egyházi s világi tagok tudomást vettek, melyik ekklézsia és tanító mily buzgalmat fejtett ki iskolája érdekében.

Jelen gyűlésen a világiak részéről való elnök, környéki gondnok indítványára az eddigi vizsgálati modor oda lett változtatva, hogy a téli vizsgálat szüntetessék be, s a tavaszi vizsgálatok megejtésére két a környék határszélén fekvő legnépesebb ekklézsia papjai nevezettek ki, hogy ezek tegyenek meg jelentéseket.

Az eddigi vizsgálati modor mellett az ekklézsia élelmezési költség 1—2 frt volt legfeljebb. Ezentúl a két kijelölt pap a tőlük távol fek-

vő ekkleziák iskolai vizsgálatára szekérrel s kocssal indulva ki s minden estvére honjukba nem térhetvén, természetesen tetemesebb költségbe kerülnek, a mellett hogy ők is „ex nobili officio“ díjtalanul végzik kötelességüket. A következő évek meg fogják mutatni, mily szellemi nyeresémet idéz elő e változtatás.

4.) Pártoltatott azon indítvány, miszerint isteni tisztelet tartáskor csak az egy könyörgés után mondandó Úri ima. Ugy az úrvacsorai asztalnál is csak az előima után.

5.) Egyházkörünk törvényerőre kívánja emeltetni, hogy a ki vagy kik az ekkleziás tagok közül a belső emberek ellen vádat emelve (az 1875-iki kolozsvári Főtanács 17. sz. alatti határozata 4-ik cikkét szem előtt tartva) vizsgáló bizottságot kérnek ki: előlegül tegyenek le 15 o.ért. frtot, mit utólagoson az fog hordozni, ki a vád alatti hibában vagy méltatlanul vádaskodás bűnében találtatik. *)

6.) Tárgyalás alá került a nagypénteki passio ügye is, melyet a mesteri kar egyes tagjai egyik-másik körből több idő óta újítás alá kívántak vétetni. A gyűlés hozzájárul e kívánathoz, a mennyiben ohajtaná, ha a Főt. Képv. Tanács egy szakértőnek átadná szövege lehető rövidítése s egy-két kifejezésnek jobbal helyettesítése végett.

Egyébiránt a mesteri kar nem mutatott valami élénk részvételt e tárgyban; mintha hallgatólag elismerné, hogy úgy is a hogy van (a passio) mégis csak kényelmesebb dolog azt elénekelni, mint magát a kinszenvedést elhordozni.

x. y.

IRODALMI ÉRTESITŐ.

Dávid Ferencz emléke. Eliteltetése és halála háromszázados évfordulójára. J a k a b E l e k magyar tudom. akadémiai tagtól. Budapest, 1879. Czimlap, ajánlat, előszó és tartalom I—XVI. Szöveg: 1—256 l. Egyh. tört. emlékek, a D. F. életrajzához 1—80 l. egy körrajz lappal.

Jelen füzetünk majdnem egész tartalma a Dávid Ferencz háromszáz éves jubilaema alkalmából f. évi augustus 24-én Sz.-Kereszturon megkezdett zsinat örök nevezetességü mozzanataival foglalkozik. E sorok a kitünő történész, e közlöny egyik régi hive és kiváló szorgalmu munkatársa, Jakab Elek, m. tud. akad. lev. tag által, az egyházi főtanács megbizásából e nevezetes alkalomra irt s fennebbi czim alatt megjelent könyv ismertetésére szánvák, mely a zsinat előtt pár nappal kerülvén ki csak sajtó alól, ezt megelőző füzetünkben nem ismertethettük.

A midőn ezuttal is röviden ismertetjük, nem annyira a könyv kritikai méltatását tűztük célunkká, mint inkább olvasóinknak kívánunk szolgálatot tenni, figyelmüknek e könyvre való felhívásával.

*) Az Egyh. K. T. nem tartván czélszerűnek, hogy az igazságkeresés útja bárki előtt is megnehezítettessék, Maroskör határozatát nem erősítette meg. — Szerk.